

ევროკავშირი
საქართველოსთვის

YouthStart ENTREPRENEURIAL CHALLENGES

დებატების გამოწვევა B2

შემიძლია განვაგითარო ჩემი აზრი და შევიდე
დებატებში ამის შესახებ.

როგორ გავცვალოთ არგუმენტები გარკვეული თემაზე (მომხრე და წინააღმდეგი) და
ამავდროულად ვიყოთ სამართლიანები? დებატების კლუბი გასწავლით წესებს და
დაგეხმარებათ გაიგოთ როგორ განიხილოთ სადავო საკითხები, რომლებიც შესაძლოა
თქვენს ჯგუფსაც ეხებოდეს.

მასწავლებლის სახელმძღვანელო

მასალები შეიცავს გამოწვევის დეტალურ ეტაპობრივ აღწერას, რათა ხელი შეუწყოს უშუალო განხორციელებას კლასში.
სასწავლო მასალა შექმნილია სტუდენტურ მასალებთან ერთად გამოსაყენებლად (=სამუშაო ფურცლები).
ყველა მასალა ხელმისაწვდომია www.youthstart.eu.

 Federal Ministry
Education, Science
and Research

ახალგაზრდული სტარტის სამეწარმეო გამოწვევების პროგრამა

სამეწარმეო განათლების TRIO მოდელის საფუძველზე

ძირითადი სამეწარმეო სწავლება		
იდეის გამოწვევა 	გმირის გამოწვევა 	ჩემი პირადი გამოწვევა
ლიმონათის სტენდის გამოწვევა 	რეალური ბაზრის გამოწვევა 	დაიწყე შენი პროექტის გამოწვევა
სამეწარმეო კულტურა		
ემპათიის გამოწვევა 	თხრობის გამოწვევა 	მეგობრული გამოწვევა
პერსპექტიული გამოწვევა 	ნარჩენი/გამოუსადეგარი ღირებულების გამოწვევა 	ღია კარის გამოწვევა
ექსტრემალური გამოწვევა 	“იყავი დიახ“ გამოწვევა 	საექსპერტო გამოწვევა
სამეწარმეო სამოქალაქო განათლება		
საზოგადოების გამოწვევა 	დებატების გამოწვევა 	მოხალისეთა გამოწვევა

TRIO მოდელი არის მეწარმეობის ჰოლისტიკური განმარტება, რომელიც მოიცავს სამ სფეროს:

ძირითადი სამეწარმეო განათლება მოიცავს სამეწარმეო აზროვნებისა და მოქმედების ძირითად კვალიფიკაციას: ორიგინალური და ინოვაციური იდეების შემოქმედებით და სტრუქტურირებულად შემუშავებას და განხორციელებას.

სამეწარმეო კულტურა გულისხმობს პიროვნულ განვითარებას: თვითინიციატივა, თავდაჯერებულობა, გუნდური მუშაობა, საკუთარი თავის და სხვების გაძლიერება.

სამეწარმეო სამოქალაქო განათლება მიზნად ისახავს სოციალური კომპეტენციების ამაღლებას და სტუდენტების, როგორც მოქალაქეების როლის გაძლიერებას: პასუხისმგებლობის აღება საკუთარ თავზე, სხვებზე და გარემოზე.

თითოეული გამოწვევა ეკუთვნის **გამოწვევების ერთობლიობას**, რომელსაც აქვს საკუთარი სიმბოლო ფერის კოდით, რომელიც შეესაბამება სამი TRIO სფეროდან ერთ-ერთს. გამოწვევის ერთობლიობა მოიცავს რამდენიმე გამოწვევას სხვადასხვა კომპეტენციის დონეზე. სასწავლო მასალებში მოცემული ასო კოდები შეესაბამება შემდეგ დონეებს:

A1 – დაწყებითი დონე; A2 – საშუალო I საფეხური; B1 და B2 – II საშუალო დონე; C1 - II საშუალო დონიდან მესამე დონეზე გადასვლა. თითოეული დონე ეფუძნება წინა დონეს.

ერთეულის დამგეგმავი

თემა	დებატების კლუბი
დონე	B2
გამოწვევა-ოჯახი	<p>"დეპატის გამოწვევა" – კონსტრუქციული კომუნიკაციის კლიმატის შემუშავება</p> <p>თუ გსურთ სამართლიანი დებატები გქონდეთ, დაგჭირდებათ მკაფიო წესები. თუ გსურთ სხვების დარწმუნება, კარგი აზრის გამოთქმა მოგიწევთ თქვენი აზრების სტრუქტურირება. „ფილოსოფიის ყუთის“ გამოყენებით, დაწყებითი სკოლის მოსწავლეები წახალისდებიან, დაუშვან თავიანთი აზრები თავისუფლად განვითარდეს და გაუზიარონ ეს აზრები ერთმანეთს. სხვადასხვა ადამიანს განსხვავებული აზრი აქვს. სკოლის დაბალი საშუალო საფეხურის მოსწავლეები შეისწავლიან, თუ როგორ არის ჯერ კიდევ შესაძლებელი დემოკრატიული გადაწყვეტილებების მიღება. დებატ-კლუბში, საშუალო სკოლის მოსწავლეები ცვლიან არგუმენტებს თემის მომხრე და წინააღმდეგ ზუსტი წესების მიხედვით.</p>
დრო / ხანგრძლივობა	12 პერიოდი
გამოწვევის უკან დიდი იდეა	<p>თქვენ არ შეგიძლიათ უბრალოდ დაიმახსოვროთ დემოკრატიული პროცესები და ღირებულებები. დემოკრატიული პროცესები მოითხოვს მოსმენის უნარების, დამაჯერებელი არგუმენტების და ერთმანეთზე პასუხის გაცემის მზაობას. დებატების კლუბი გთავაზობთ შესანიშნავ პლატფორმას ამისთვის. მოსწავლეებს ვურჩევთ მხარი დაუჭირონ საკამათო საკითხებს, წარმოაჩინონ საკითხების გაგება, შესთავაზონ იდეები განხილული პრობლემების გადასაჭრელად და მოიძიონ არგუმენტები თავიანთი პოზიციის დასაცავად.</p> <p>დებატების კლუბის წევრები სწავლობენ, რომ არგუმენტების გამოყენება თემის განსახილველად არის ის, რაც მათ ჯერ უნდა ისწავლონ, მაგრამ ასევე ის, რისი პრაქტიკაც შეუძლიათ. ზუსტად გამოხატონ საკუთარი თავი, მკაფიოდ გამოხატონ თავისი თვალსაზრისი, იცოდნენ რა არის მათი მიზნები და შეძლონ განსაზღვრონ და გამოსცადონ როგორ მიაღწიონ მათ - აი, რას გასწავლის დებატები.</p> <p>დებატების კლუბი არ სთავაზობს მხოლოდ გარემოს, რომელშიც სტუდენტებს შეუძლიათ გააუმჯობესონ რიტორიკული უნარები, არამედ განსაკუთრებით ეხმარება მათ ცოდნის გაღრმავებაში იმ საკითხების შესახებ, რაზეც ახალგაზრდებს (უნდა) ჰქონდეთ თავიანთი აზრი. სტრუქტურირებული აზროვნება, მკაფიო არგუმენტების შემუშავება და სხვა არგუმენტებზე ზუსტი რეაგირება არის ძირითადი კომპეტენციები არა მხოლოდ საუბრისას, არამედ წერილობითაც.</p>

<p>სამეწარმეო კომპეტენციები სარეკომენდაციო ჩარჩოს მიხედვით</p>	<p>მე შემიძლია გამოვავლინო ჩემი ძლიერი და სუსტი მხარეები და დაჟინებით ვასრულებ ჩემი მიზნების მიღწევას. ამ პროცესში მე მზად ვარ ავიღო პასუხისმგებლობა და ვიმუშაო პოტენციური სირთულეების დასაძლევად.</p> <p>სხვებთან დებატებში მე შემიძლია ვიპოვო სტრუქტურირებული არგუმენტები ჩემი იდეებისთვის.</p> <p>სხვებთან თანამშრომლობით შემიძლია განვავითარო იდეები პრობლემების გადასაჭრელად და მათი მხარდასაჭერად არგუმენტების მოძიება.</p> <p>მე კარგად ვარგად ვამყარებ კავშირებს და გამომდის თანამშრომლობის განვითარება.</p>
<p>ენის მიზანი</p>	<p>მე შემიძლია გამოვხატო ჩემი აზრი არგუმენტის სახით დამადასტურებელი მიზეზებით, დეტალებით ან ფაქტებით.</p> <p>მე შემიძლია მოვუსმინო არგუმენტს, დავადგინო გაურკვევლობები და გადავავლორმო ისინი კითხვებად.</p> <p>მე ვიყენებ სხვადასხვა გადასვლებს ჩემი თვალსაზრისის წარმოდგენისას (მაგ. "ჩემი აზრით", "გამოქვეყნებული კვლევის მიხედვით", "მეორე მხრივ", "პირველ რიგში", "შემდეგ", "საბოლოოდ", ...).</p>
<p>შინაარსობრივი ლექსიკონი (Word Wall)</p>	<p>დებატობა, დებატები, არგუმენტები, არგუმენტირება, ოპოზიცია, ლისუფლება, დებატების კლუბი</p>
<p>შეფასება</p>	<ul style="list-style-type: none"> • შემიძლია ვისაუბრო ჯგუფის წინ 5 წუთის განმავლობაში. მე შემიძლია მოვამზადო კარგად სტრუქტურირებული გამოსვლა, რათა წარმოვაჩინო თვალსაზრისი საგულდაგულოდ შერჩეული არგუმენტებით. (ინდივიდუალურად, ზეპირად) • დებატების დროს შემიძლია ჩემი გუნდის წევრებთან ურთიერთობა, გუნდის სტრატეგია და საერთო მიდგომაზე შეთანხმება. (ჯგუფურად, ზეპირად) • შემიძლია დავავასო სიტყვის ღირებულება, ავწონ-დავწონო არგუმენტები და დავსვა შესაბამისი კითხვები. (ინდივიდუალურად, ზეპირად)
<p>საჭირო გამოცდილე ბის ცოდნა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • პრეზენტაციის ძირითადი ტექნიკა • დებატების თემის შესაბამისი ზოგადი ცოდნა
<p>სხეული და გონება</p>	<p>ფიზიკური ვარჯიშებისთვის, რომლებიც დაეხმარება სტუდენტებს გააქტიურებაში და კონცენტრირებაში, ასევე გააუმჯობესონ გონებამახვილობა, ეწვიეთ: www.youthstart.eu (ვიდეო კლიპების ჩათვლით). აირჩიეთ შესაბამისი სავარჯიშო(ებ)ი თქვენი გამოწვევის მხარდასაჭერად!</p>

საჭირო მასალები	<ul style="list-style-type: none"> • გაეცანით დოკუმენტებს. • მოამზადეთ სხივი პრეზენტაციისთვის. • გააკეთეთ 1–5 სამუშაო ფურცლების ასლი თითოეული მოსწავლისთვის.
ნაბიჯ-ნაბიჯ აქტივობები ნაბიჯი 1	<p>შესავალი "დებატების კლუბი" (სამუშაო ფურცლები 1–4) აუხსენით სტუდენტებს „დებატების კლუბის“ კონცეფცია (იხ. „წესები“, „მოძრაობები“ და „გამოცდილება“).</p> <p>მოსწავლეებთან ერთად გადახედეთ თვითშეფასებას (სამუშაო ფურცელი 4), რათა მათ გაეცნონ დებატების მოლოდინებს. თვითშეფასება არის იგივე შეფასება, რომელიც გამოიყენება მასწავლებლების მიერ. სამუშაო ფურცელი 2 გთავაზობთ კიდევ უფრო დეტალურ ინფორმაციას.</p>
ნაბიჯი 2	<p>არგუმენტირების სავარჯიშო – 1 პერიოდი (ან მეტი საჭიროების შემთხვევაში)</p> <p>დაყავით მოსწავლეები სამ ჯგუფად. წარუდგინეთ კლასს თემა დებატებისთვის. კითხვამ მონაწილეებს უნდა მისცეს მკაფიო პოზიცია შემოთავაზებული საკითხის მომხრე ან წინააღმდეგ. შემდეგ თითოეული ჯგუფი ნაწილდება ერთ მხარეს (ხელისუფლება, ოპოზიცია). ახლა მოსწავლეები ჩამოაყალიბებენ რაც შეიძლება მეტ არგუმენტს თავიანთი პოზიციის გასამყარებლად და ჩამოწერენ მათ საკვანძო სიტყვებით. არგუმენტები წარედგინება სხვა ჯგუფებს. ამის შემდეგ, სტუდენტები ყველა ერთად მუშაობენ შემდგომი არგუმენტების მოსაძებნად. პრაქტიკული დებატების დასასრულს, სთხოვეთ სტუდენტებს შეაფასონ როგორც საკუთარი თავი, ასევე პარტნიორი თვითშეფასების გამოყენებით (სამუშაო ფურცელი 4). და ბოლოს, სთხოვეთ სტუდენტებს მოახსენონ დანარჩენ კლასს, თუ რამდენად კარგად გამოუვიდათ მატ. რა იყო რთული ვარჯიში? რომელი ნაწილები იყო ადვილი? (იხილეთ „სრული დებატების მაგალითი“ მასწავლებლის სახელმძღვანელოს ბოლოს)</p>
ნაბიჯი 3	<p>დებატები – 10 პერიოდი</p> <p>დაახლოებით ხუთ დებატში მონაწილეობა მოსწავლეებს დაეხმარება გააუმჯობესონ არგუმენტაციის უნარი და გააუმჯობესონ პრეზენტაციის ტექნიკა. შექმენით ახალი გუნდები ყოველი დებატების წინ.</p>
ნაბიჯი 4	<p>დებატები თვითშეფასება (სამუშაო ფურცელი 4)</p> <p>დაურიგეთ თვითშეფასების/თანატოლების შეფასების სამუშაო ფურცლის საკმარისი ასლები, რათა თითოეულ მოსწავლეს ჰქონდეს ასლი. მოსწავლეებმა ინდივიდუალურად უნდა შეაფასონ საკუთარი თავი იმის შესახებ, თუ რამდენად კარგად მონაწილეობა მიიღეს ისინი დებატებში.</p> <p>თუ დრო დაგრჩებათ, თითოეულ გუნდს დაურიგეთ დამატებითი თვითშეფასების/თანატოლების შეფასების ფურცელი. თითოეულმა გუნდმა უნდა შეაფასოს საკუთარი თავი. დასასრულს, ჟიური იხსენებს, თუ როგორ წარიმართა დებატები.</p>

ნაბიჯი 5	<p>ერთეულის დასასრული თვითშეფასება (სამუშაო ფურცელი 5)</p> <p>(ივსება ინდივიდუალურად) ახლა მოსწავლეები შეაფასებენ საკუთარ თავს. ნელა წაიკითხეთ თითოეული ატრიბუტი. მიეცით საკმარისი დრო მოსწავლეებს, რათა დაფიქრდნენ და შეაფასონ საკუთარი თავი შესაბამისი სმაილის არჩევით. შესაძლოა საჭირო გახდეს თითოეული ატრიბუტის შემდგომი გარკვევა მოსწავლეებისთვის მაგალითის მიცემით (მაგ. „შეგიძლია დავადგინო ჩემი ძლიერი და სუსტი მხარეები – შეგიძლია თითოეულის მაგალითი მოიყვანო?“). დასრულების შემდეგ, შეგიძლიათ შეაგროვოთ კითხვარები ან გამოიყენოთ ისინი საკლასო დისკუსიისთვის.</p>
ნაბიჯი 6	<p>თვითრეფლექსიის შეფუთვა (სამუშაო ფურცელი 6)</p> <p>(ივსება ინდივიდუალურად ან წყვილებში) აუცილებლად წაიკითხეთ თითოეული შეკითხვა ხმამაღლა კლასში და მიეცით დრო მოსწავლეებს, რომ ჩამოწერონ პასუხები. გამოიყენეთ ეს შემაჯამებელი სამუშაო ფურცელი საბოლოო დისკუსიისთვის!</p>
სასარგებლო ლინკები	<p>Further teaching materials (including videos): www.youthstart.eu</p>
გამოყენების პირობები	<p>Youth Start Entrepreneurial Challenge-ის ფარგლებში შემუშავებული ყველა მასალა მასწავლებლებისა და სტუდენტებისთვის ექვემდებარება Creative Commons ლიცენზიას. თქვენ შეგიძლიათ გააზიაროთ ან გაავრცელოთ მასალა ნებისმიერ ფორმატში ან მედიაში სწორი მიკუთვნების (კრედიტის) პირობით. თქვენ არ შეგიძლიათ გამოიყენოთ მასალა კომერციული მიზნებისთვის. თქვენ შეგიძლიათ დაარედაქტიროთ მასალა, მაგრამ შეგიძლიათ გაავრცელოთ იგი მხოლოდ იმავე ლიცენზიით, როგორც ორიგინალური მასალა. ლიცენზიის დეტალებისთვის იხილეთ http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.de</p> <p>Youth Start Team სიამოვნებით მოისმენს თქვენგან: თუ გსურთ დაუკავშირდეთ ეროვნულ პარტნიორებთან და გაიგოთ მეტი მათი შეთავაზებების შესახებ ან მხარი დაუჭიროთ პროექტის განხორციელებას, გთხოვთ, მოგვწეროთ office@ifte.at</p>
ავტორები რედაქტორები	<p>Johannes Lindner (ავტორი & რედაქტორი), Stefan Lamprechter (ავტორი & რედაქტორი), Jakob Reiter (ავტორი), Madlen Stottmeyer (author), Leonhard Weese (ავტორი), Chadwick V.R. Williams (ავტორის კომპეტენციის შემოწმება)</p>
გრაფიკული დიზაინი	<p>Valentin Mayerhofer (მაკეტი), Peter Stromberger (სიმბოლოები), Helmut Pokornig (ილუსტრაციები)</p>
თარგმანის რედაქცია	<p>Elizabeta Kurshudian & Gvantsa Tabatadze (translation), Ani Kitiashvili (redaction)</p>

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

დებატების კლუბის წესები

მიზანი

დებატები არის დისკუსია, რომელიც იმართება ფიქსირებული წესით. ორივე მხარე მორიგეობით წარმოაჩენს საკუთარ პოზიციას გამოსვლაში, რომლისთვისაც მათ შეზღუდული დრო აქვთ. დებატების დროს აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოთ წინა მომხსენებლის ნათქვამი.

კითხვები და დებატებში შესვლა ყურადღებით აკვირდებიან. დისკუსიის დასაწყებად, თქვენ უნდა განსაზღვროთ თემა. ძირითადად, ვისაუბრებთ გარემოში სახელმწიფოს ფიქტიურ ჩარევაზე ან სახელმწიფოს გავლენაზე საზოგადოებაზე ან ეკონომიკაზე. ფილოსოფიის პრინციპები თუ მორალური დილემები ასევე შესაფერისია კამათისთვის.

საპარლამენტო დებატებისთვის დამახასიათებელია გუნდები, რომლებიც ერთმანეთს ეჯიბრებიან. თითოეული გუნდი წარმოადგენს ერთ-ერთ ორ დაპირისპირებულ პოზიციას: დამადასტურებელ მხარეს ("მთავრობა") და უარყოფით მხარეს ("ოპოზიცია"). გუნდის ცალკეულ წევრებს არ აქვთ უფლება ეწინააღმდეგებოდნენ ერთმანეთს. ჟიური ზრუნავს იმაზე, რომ გუნდები დაიცვან დებატების წესები. მნიშვნელოვანია, რომ თითოეულმა გუნდმა მკაცრად დაიცვას წესები. დებატები არა მხოლოდ ასწავლის აუდიტორიის წინაშე საუბრის უნარს, არამედ რთული საკითხების წარმოჩენას, საპირისპირო მხარის არგუმენტებზე პასუხის გაცემის ან სხვადასხვა პოზიციების რეზიუმეს. იმისათვის, რომ შეძლოთ აზრის გამოხატვა, ფუნდამენტურია საკითხის ძირითადი გაგება. მაშასადამე, დებატები საინტერესო მეთოდია, რომელიც ხელს უწყობს კომპეტენციების მთელი რიგის განვითარებას, მათ შორის პროფესიული, მეთოდოლოგიური, სოციალური და პიროვნული კომპეტენცია.

არსებობს დებატების სხვადასხვა ფორმატები: Offene Parlamentarische Debatte (ღია საპარლამენტო დებატები, OPD) და ბრიტანეთის პარლამენტის სტილი British Parliamentary (BP), რომელიც გამოიყენება საერთაშორისო ჩემპიონატებისთვის. მსოფლიო სასკოლო დებატების სტილი World School Style (WSS) მომდინარეობს ავსტრალიური დებატების ფორმატიდან და გამოიყენება მსოფლიო სასკოლო დებატების ჩემპიონატში. ზოგადად, თითოეული დებატების ფორმატი სხვადასხვა საკითხს შეეფერება, ხოლო მათი ძირითადი წესები განსხვავდება ფორმისა და მიზნის მიხედვით.

მონაწილეები	6-12 ადამიანი (უფრო დიდი ჯგუფებისთვის ჩვენ გირჩევთ ორ პარალელურ დებატებს)
დრო/ხალხგრძლიობა	20–90 წუთი თითო დებატზე (დამოკიდებულია საგანმანათლებლო გამოცდილებაზე)
საჭირო მასალა	<ul style="list-style-type: none"> გაუმკლავდეს თემას კლასში, მოამზადოს შესავალი გამოსვლები კალამი და ქაღალდი დებატების დროს ჩანაწერების გასაკეთებლად განსაზღვრეთ დებატების თემა შესაძლოა გასურდეთ ჟიურის შემადგენლობაში გარე პირის ჩართვა

ნაბიჯ-ნაბიჯ აქტივობები

ეტაპი 1 / თემა:

ყველა თემა შესაფერისია განსახილველად საკუთარი გზით. თუ ეს უკვე არ არის განხილული კლასში, შესავალი ჩანაწერი და/ან სადისკუსიო ნაწყვეტი შეიძლება დაგეხმაროთ თემის გაცნობაში. მნიშვნელოვანია სპიკერებმა მოამზადონ თემა (10-20 წუთი), რათა მათ შეძლონ თავიანთი აზრის ჭეშმარიტად გამოხატვა შესაბამისად.

ეტაპი 2 / Motion თემა:

დებატების საფუძვლიანი თემა უნდა განისაზღვროს ისე, რომ უკვე შესთავაზოს შემოთავაზებული პრობლემის კონკრეტულ გადაწყვეტილებას. გადაწყვეტილება ძირითადად არის ქმედება, რომელიც სახელმწიფომ უნდა განახორციელოს სტატუს კვოს შესაცვლელად, როგორცაა „აუცილებელია თუ არა ბავშვებმა საბავშვო ბაღში სიარული? ან „უნდა აიკრძალოს თუ არა შემოწირულობები პოლიტიკური პარტიებისთვის?

თემა პასუხისმგებელი იქნება იმის ახსნაზე, თუ რატომ უნდა იქნას მიღებული შესაბამისი ქმედება. ამ შემთხვევაში მოქმედების ტიპი უნდა შეესაბამებოდეს განაცხადის ფორმულირებას.

ეტაპი 3 / სპიკერის პოზიცია:

გამომსვლელთა პოზიციები განისაზღვრება შემდეგნაირად: თანაბარი ადამიანების რაოდენობა ან ქმნიანს დაპირისპირებულ გუნდებს, ან კამათობენ ერთმანეთს ინდივიდუალურად.

ძირითადად, ეს არის ორი დაპირისპირებული გუნდი, რომელიც შედგება ორიდან სამი ადამიანისგან. თუმცა, ასევე შესაძლებელია ჯგუფების დაყოფა სამ ცალკეულ პოზიციაზე თითოეულ მხარეს.

კიდევ ერთი შესაძლებლობაა მონაწილეობა მიიღოს როგორც თავისუფალი მომხსენებლები. ისინი თემის/ წინადადების და ოპოზიციის ბოლო მომხსენებლების წინაშე დგანან. მათ ექნებათ ნახევარი დრო ფრაქციის სპიკერებისთვის და შეუძლიათ აირჩიონ, მხარს დაუჭირონ თუ არა წინადადებას/თემას. დებატებში 12-ზე მეტმა ადამიანმა არ უნდა ისაუბროს.

დებატებს ასევე სჭირდებათ ჟიური, რათა დარწმუნდეს, რომ დებატები იცავს წესებს, შეაჩერებს დროს და იდეალურ შემთხვევაში, გამოხატოს უკუკავშირი და დაასახელოს გამარჯვებულის სახელი დებატების ბოლოს.

ეტაპი 4 / საუბრის დრო და დებატებში შესვლა:

სიტყვის შესაბამისი ხანგრძლივობა 3-დან 7 წუთამდეა. იმ შემთხვევაში, თუ დებატები მონაწილეთა მეტ რაოდენობას მოიცავს, ასევე შეგიძლიათ აირჩიოთ უფრო მოკლე ხანგრძლივობა.

ყოველი გამოსვლის დასაწყისში და დასასრულს უნდა არსებობდეს მცირე „დაცული დრო“, რომლის დროსაც ოპოზიციას არ ექნება ჩარევის შესაძლებლობა. მეტყველების საერთო ხანგრძლივობიდან გამომდინარე, 30-დან 60 წამამდე შეიძლება იყოს მისაღები. ამ დაცული დროის დასაწყისი და დასასრული სიგნალია, მაგალითად მაგიდაზე დაკაკუნი.

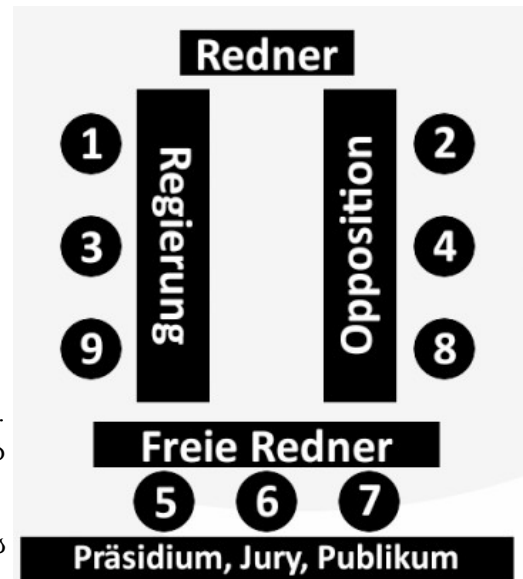

ეტაპი 5 / დებატები

მაგალითი გვიჩვენებს ორ გუნდს სამი მომხსენებლით, ასევე სამი დამოუკიდებელი „თავისუფალი სპიკერით“ Offene Parlamentarische Debate-ის როლების მიხედვით. ამ შემთხვევაში ფრაქციის გამომსვლელებს აქვთ 7 წუთი საუბრის დრო, ხოლო თავისუფალ გამომსვლელებს შეუძლიათ ისაუბრონ 3,5 წუთის განმავლობაში. ფრაქციის გამომსვლელების გამოსვლის პირველი და ბოლო 60 წამი დაცულია; თავისუფალ გამომსვლელებს აქვთ 30 წამი დაცული დრო საუბრის დასაწყისში და ბოლოს.

გუნდებს მოსამზადებლად აქვთ 15 წუთი. დამოუკიდებელი მომხსენებლები თემის შესახებ მხოლოდ დებატების დაწყებისას ეცნობიან.

ფაქტობრივ დებატებს ოფიციალურად იწყებს პრეზიდენტი, რომელიც იმეორებს თემას - წინადადება

- The first speaker of the government-side (1) explains which problem will be solved by the motion, how the motion can solve the problem, and why it is right to solve the problem. მთავრობის მხარის პირველი სპიკერი (1) განმარტავს, თუ რომელი პრობლემა მოგვარდება ამ თემით/წინადადებით, როგორ შეუძლია ამ წინადადებას პრობლემის გადაჭრა და რატომ ეს არის სწორი პრობლემის გადაჭრა.
- ოპოზიციური მხარის (2) პირველი სპიკერი ახლა გააკრიტიკებს წინადადებას და წამოაყენებს მის საწინააღმდეგო არგუმენტებს.
- მეორე მომხსენებლები (3) და (4) წარმოადგენენ შემდგომ არგუმენტებს. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ზემოხსენებული მომხსენებლის არგუმენტებზე პასუხის გაცემა და შეძლებისდაგვარად მათი უარყოფა.
- Offene Parlamentarische Debatten-ში (OPD), სამ თავისუფალ მომხსენებელს (5), (6) და (7) შეუძლიათ თავიანთი არგუმენტები წარმოადგინონ მეორე ოპოზიციური მომხსენებლის (4) შემდეგ. ისინი თემის შესახებ მხოლოდ დებატების დასაწყისში ეცნობიან, ფრაქციის გამომსვლელებს კი მოსამზადებლად 15 წუთი აქვთ. თავისუფალმა მომხსენებლებმა დებატების დროს მოკლე დროში უნდა ჩამოაყალიბონ თავიანთი აზრი, გადაწყვიტონ, რა პოზიცია უნდა დაიკავონ და გამოხატონ თავიანთი აზრი მოკლე სიტყვით (3,5 წუთი). მათი ამოცანაა ახალი ასპექტების დამატება დებატებში. ამის შემდეგ, მოპირდაპირე მხარეს აქვს 60 წამი, რომ უპასუხოს თავისუფალი გამომსვლელის არგუმენტებს.
- ყოველი მხარის ბოლო გამომსვლელები თავიანთ საუბარს ასრულებენ საპირისპირო თანმიმდევრობით (8) და
- (9) როგორც ჩანს სურათზე. ვინაიდან მთავრობას მოსამზადებელ ფაზაში მეტი სამუშაო აქვს და უნდა შეიმუშაოს შუამდგომლობა, საბოლოო სიტყვის უფლებას იღებს.
- ყოველი გამოსვლის დროს მონაწილეებს ეძლევათ საშუალება ჩაერთონ. ეგრეთ წოდებული ინფორმაციის პუნქტები აცოცხლებს კამათს და მიუთითებს მომხსენებლის სუსტ არგუმენტებზე. სიტყვის პირველი და ბოლო წუთი დაცულია. ამ დროის განმავლობაში, დებატში ჩართულობა არ არის დაშვებული. „დაუცველი საუბრის დროის“ დასაწყისი და დასასრული სიგნალირდება აკუსტიკურად. გამოსვლის დროს ინფორმაციის რაოდენობა

დაუშვებელია 15 წამზე მეტი. მოპირდაპირე ფრაქცია ან თავისუფალი სპიკერი თავის საინფორმაციო წერტილებს მიმართავს მიმდინარე მოსაუბრეს. სპიკერს შეუძლია 30 წამის განმავლობაში გადაწყვიტოს, მიიღებს თუ არა ინფორმაციის აზრს ან სურს უარი თქვას პასუხზე.

ეტაპი 6 / გამარჯვებული:

გამარჯვებულის არჩევის რამდენიმე გზა არსებობს.

- აუდიტორიაზე ორიენტირებულ დებატებში მსმენელებს შეიძლება სთხოვონ, მიიღონ გადაწყვეტილება კენჭისყრით კითხვაზე "ვინ გაიმარჯვა?" ან "ვინ წარმოთქვა საუკეთესო სიტყვა?" ასევე შესაძლებელია დებატების დაწყებამდე და შემდეგ აუდიტორიას მოსთხოვოთ აზრი რაიმე საკითხზე და აირჩიოთ გამარჯვებული იმის მიხედვით თუ რამდენი ადამიანი დაარწმუნეს.
- OPD ფორმატში ჩემპიონატებში ჟიური აფასებს გამოსვლებს კრიტერიუმების მიხედვით, როგორიცაა საკითხი, სტრუქტურა, მეთოდი და დრო, ქულათა სისტემის საშუალებით. გარდა ამისა, შეფასებულია თითოეული გუნდის სტრატეგია და გუნდური მუშაობა. შემდეგ გამარჯვებული გუნდი შეირჩევა საშუალო რეიტინგის საფუძველზე.
- BP ფორმატში აქცენტი კეთდება არგუმენტებზე. ჟიური იწონის თითოეულ არგუმენტს, ადარებს ოთხ გუნდს ერთმანეთის წინააღმდეგ და ირჩევს ადგილებს 1-დან 4-მდე. ამიტომ ჟიური უნდა იყოს კარგად მომზადებული და გამოცდილი.

Motions თემები

Beginner_ დამწყები

- საშინაო დავალება უნდა აიკრძალოს.
- სასკოლო ფორმა უნდა იყოს სავალდებულო.
- ყველა სტუდენტმა უნდა შეასრულოს საზოგადოებრივი შრომის ერთი წელი.
- ბავშვის გაჩენამდე ყველა მშობელმა უნდა დაესწროს აღზრდის გაკვეთილებს.
- ერთსქესიანი სკოლები უკეთესია სტუდენტებისთვის.
- მოსწავლეებს უნდა დაეკისროს კანონიერი პასუხისმგებლობა სკოლებში ბულინგის გამო.
- კიბერბულინგი, რომელიც ხდება სკოლის გარეთ, უნდა დაისაჯოს სკოლის მიერ.
- ყველა ადამიანი უნდა იყოს ვეგეტარიანელი.
- განახლებადი ენერგიის ფორმები უნდა იყოს სუბსიდირებული სახელმწიფოს მიერ.
- ქულები უნდა გაუქმდეს.
- ხმის მიცემის ასაკი უნდა შემცირდეს.
- მართვის ასაკი უნდა გაიზარდოს.
- მუსიკის ონლაინ გაზიარება უნდა იყოს დაშვებული.
- ვიდეო თამაშები არასრულწლოვანთათვის უნდა აიკრძალოს .
- მოწვევა უნდა იყოს უკანონო.
- ხალხი უნდა დაჯარიმდეს თუ არ რეციკლირებენ ნარჩენებს.
- ტელევიზია ცუდი გავლენაა.
- უსარგებლო საკვები სკოლებში უნდა აიკრძალოს.

Advanced_ მოწინავე

- პროგრესული გადასახადების განაკვეთები უსამართლოა.
- დემოკრატია მმართველობის საუკეთესო ფორმაა.
- ყველა მოქალაქემ, ვინც მიიღო მონაწილეობა არჩევნებში, უნდა გადაიხადოს ჯარიმა.
- სიკვდილით დასჯა უნდა გაუქმდეს.
- ცხოველებზე ტესტირება უნდა აიკრძალოს.
- კორპორაციებს უნდა მიეცეთ საშუალება, შემოწირონ თანხა პოლიტიკურ კამპანიებში.
- წამება გამართლებულია ეროვნული უსაფრთხოების ნიშნით.
- სკოლებში რელიგიური სიმბოლოები უნდა აიკრძალოს.
- მთავრობამ უნდა გაზარდოს მინიმალური ხელფასი.

Challenging _ გამომწვევი

- ნაციტური ჯარისკაცები არ უნდა იყოს წარმოდგენილი პოპულარულ მედიაში, როგორც თანაგრძნობები და ჰუმანურები.
- სკოლის მოსწავლეებისთვის ის განსაკუთრებით სასარგებლოა საერთაშორისო ურთიერთობების მოძრაობებისთვის.

ძირითადი ინფორმაცია: დებატების კლუბი

საგნური დიდაქტიკა და დემოკრატიული პედაგოგიკა, როგორც პასუხისმგებელი მოქალაქეების გაძლიერების მიდგომა

დემოკრატიული პროცესების გაცნობა	<p>თქვენ არ შეგიძლიათ უბრალოდ დაიმახსოვროთ დემოკრატიული პროცესები და ღირებულებები. დემოკრატიული პროცესები მოითხოვს მოსმენის უნარების, დამაჯერებელი არგუმენტების და ერთმანეთზე პასუხის გაცემის მზაობას. სოციალური საკითხებისა და დემოკრატიისადმი მზარდი ინტერესის მიღწევა მოითხოვს ეკონომიკური და სოციალური საკითხების საერთო გაგებას, მაგრამ მხოლოდ მონაწილეობით შეიძლება დაიწყოს სასწავლო პროცესი.</p> <p>დებატების კლუბი, როგორც „სპორტული“ დავა, კარგი პლატფორმაა დიალოგისთვის. დებატები არის დისკუსია, რომელიც იმართება ფიქსირებული წესით. ორივე მხარე მორიგეობით წარმოაჩენს საკუთარ პოზიციას გამოსვლაში, რომლისთვისაც მათ შეზღუდული დრო აქვთ. დებატების დროს აუცილებლად უნდა გაითვალისწინოთ წინა მომხსენებლის ნათქვამი. კითხვები და ინტერექციები საგულდაგულოდ კონტროლდება. დებატების დაწყებამდე უშუალოდ დგინდება თემა და გამომსვლელებს ეძლევათ მცირე დრო მოსამზადებლად.</p>
თქვენი ტექნიკური არგუმენტის უნარების გააუმჯობესება	<p>სადისკუსიო კლუბის წევრები სწავლობენ, რომ დასაბუთებული არგუმენტების გამოყენება თემის განხილვისას არის ის, რაც მათ ჯერ უნდა ისწავლონ, მაგრამ ასევე უნდა ივარჯიშონ. მოკლე დროში ისინი შეამჩნივენ გაუმჯობესებას.</p> <p>მოსწავლეები ღიად გამოხატავენ თავიანთ ვარაუდებს კონკრეტულ თემაზე და კრიტიკულად კითხულობენ ოპონენტების არგუმენტებს. ისინი შეისწავლიან თემის სტრუქტურირებას და გააცნობიერებენ, რომ მიუხედავად იმისა, რომ მათ აქვთ გარკვეული ცოდნა ამ თემის შესახებ, ყოველთვის არ არის ადვილი არგუმენტების ჩამოყალიბება ისე, რომ ის კარგად ჟღერდეს, და მიაწოდონ თავიანთი გზავნილი ისე, რომ გასაგები იყოს. ამრიგად, დებატების კლუბი არა მხოლოდ სთავაზობს სტუდენტებს გარემოს, რომელშიც მათ შეუძლიათ გააუმჯობესონ რიტორიკული უნარები, არამედ განსაკუთრებით ეხმარება მათ ცოდნის გაღრმავებაში იმ პრობლემების გადაჭრაში, რაზეც ახალგაზრდებს (უნდა) ჰქონდეთ აზრი.</p>
ღია სკოლის კულტურაში წვლილის შეტანა	<p>დებატების კლუბი არ უნდა იმართებოდეს ერთხელ, არამედ უნდა იყოს სკოლის ცხოვრების მუდმივი კომპონენტი და რეგულარულად შეთავაზებული. დებატების კლუბი განსაკუთრებით საინტერესოა, როდესაც ის ტარდება უმაღლეს სკოლაში (მაგალითად, ერთი წლის წინათ ან დასკვნითი გამოცდის დროს) და როდესაც ის დაკავშირებულია კითხვებთან პოლიტიკური ეკონომიკის, გეოგრაფიის, ეკონომიკის ან ისტორიის სფეროდან მიმდინარე მოვლენებთან ერთად. ის აჩვენებს, შეუძლიათ თუ არა სტუდენტებს გამოიყენონ თავიანთი ცოდნა ამ თემაზე კონკრეტული იდეებისა და არგუმენტების ჩამოსაყალიბებლად.</p>

<p>დებატების კლუბის ფოკუსირება კომპეტენციებზე</p>	<p>საკუთარი თავის ზუსტად გამოხატვა, თქვენი თვალსაზრისის მკაფიოდ წარმოჩენა, იმის ცოდნა, თუ რა არის თქვენი მიზნები და მათი მიღწევა, არის ის, რაც დებატების დროს სწავლობთ. დებატები ასევე ასწავლის მოსწავლეებს, როგორ დაარწმუნონ სხვები თავიანთი არგუმენტებით და როგორ უპასუხოთ და უარყოთ ოპონენტების არგუმენტები.</p> <p>დებატების უნარები შესანიშნავად ავსებს კლასში მიღებულ ცოდნას. ცოდნა არასოდეს ყოფილა ისეთი ხელმისაწვდომი, როგორც დღეს არის. ამიტომ, კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია მისი შესაბამისი კონტექსტში მოთავსება. ცოდნა არის განცხადებებისა და არგუმენტების საფუძველი.</p>
<p>ტექნიკური განზომილება</p>	<p>პირველი, დებატები ასწავლის სტუდენტებს ტექნიკურ უნარ-ჩვევებს, რომლებიც შეიძლება სასარგებლო იყოს ბევრ სხვა აქტივობაში, გარდა წარდგენისა.</p> <p>სტრუქტურა. პირველი, რაც დებატების ახალ მონაწილეებს ასწავლიან არის საუბარი და აზროვნება სტრუქტურირებულად. მარტივი სტრუქტურა საშუალებას აძლევს აუდიტორიას მიჰყვეს მომხსენებლის აზრებს და გაიგოს, რისი თქმა სურს. მაგრამ ზუსტად მარტივი სტრუქტურის დალაგება უქმნის დიდ გამოწვევას. ძალიან მაცდურია ერთი თემიდან მეორეზე გადახტომა, როგორც ამას აკეთებენ გონებაში.</p> <p>რადაციისადმი სტრუქტურირებული მიდგომა სასარგებლოა ყველა სახის აქტივობისთვის, იქნება ეს ესეს წერა, მათემატიკური ან საბუნებისმეტყველო ამოცანების ამოხსნის მცდელობა, თუ მოკლე ზეპირი განცხადების ფორმულირება - აქტივობების სტრუქტურირება მათ გასაგებს და წარმატებულს ხდის. თქვენი აზრებისა და სიტყვების ორგანიზების სწავლა კარგი მიზეზია, რომ ისწავლოთ დებატები.</p> <p>მსჯელობა. არა მხოლოდ მეტყველება უნდა იყოს კარგად სტრუქტურირებული, არამედ თითოეული არგუმენტიც. არგუმენტები ხშირად ემყარება ვარაუდებს ან ჰიპოთეზებს. ამ ჰიპოთეზების იდენტიფიცირება და ჩამოყალიბება არგუმენტის განუყოფელი ნაწილია. ჰიპოთეზებზე დაყრდნობით დადასტურებულია ძირითადი დებულების კორელაციები და მიზეზ-შედეგობრივი კავშირები. ხშირად განიხილება არა მიზეზობრივი კავშირები, არამედ არგუმენტების საფუძველში არსებული ვარაუდები. თუ მომხსენებელს არ შეუძლია ამ ჰიპოთეზების ამოცნობა და დამტკიცება, ის და მისი დიალოგის პარტნიორი გააგრძელებენ ურთიერთსაწინააღმდეგო ლაპარაკს.</p> <p>გარდა ამისა, მომხსენებელმა უნდა ახსნას მიზეზ-შედეგობრივი ურთიერთობები. სიზუსტე და არსებითზე ფოკუსირება ისეთივე მნიშვნელოვანია, როგორც ცოდნაზე და კარგ მაგალითებზე დაფუძნებული ანალიზი. ჰიპოთეზების იდენტიფიცირებისა და დამტკიცების, აგრეთვე მიზეზობრივი კავშირის ახსნისა და ანალიზის უნარი კარგი შესაძლებლობაა ვისწავლოთ დებატები.</p> <p>მიზნები. ხშირად გამომსვლელები ამბობენ და ფიქრობენ რაღაც წინააღმდეგობრივზე – არა იმიტომ, რომ თავიანთ გამოსვლებს სხვადასხვა ჰიპოთეზებზე აგებენ, არამედ იმიტომ, რომ მიზნები გაურკვეველია ან ვერ გადმოიცემა. მსჯელობა არ არის მხოლოდ იმის ახსნა, თუ როგორ მიიღწევა რაღაც, არამედ იმაზეც, თუ რა იქნება მიღწეული. დებატები ასევე ასწავლის სტუდენტებს ნათლად აცნობონ თავიანთ მიზნებს და დაადგინონ, რატომ აირჩიეს ისინი და, საჭიროების შემთხვევაში, რატომ მიენიჭათ პრიორიტეტები</p>

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

	<p>სხვებზე.</p> <p>თქვენი მიზნების ცოდნა, მათი გამართლება და მათი დაბალანსება კარგი მიზეზია, რომ ისწავლოთ დებატები.</p>
<p>პასუხისმგებლობითი აზროვნების კვალიფიკაცია.</p>	<p>მეორეც, დებატები აძლევს სტუდენტებს საჭირო კვალიფიკაციას პასუხისმგებლობით აზროვნებისთვის, როგორც ეს თავისუფალ საზოგადოებაშია მოსალოდნელი.</p>

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

პატივისცემა. როდესაც მოსწავლეებს გამუდმებით უწევთ საქმე მოსაზრებებთან, არგუმენტებთან და პოზიციებთან, რომლებიც ზოგჯერ ძალიან განსხვავდება მათი შეხედულებისგან, ისინი სწავლობენ მათ გაგებას და მათთან ურთიერთობას. პოლიტიკური დისკურსები ასახავს ერთიან მსოფლმხედველობაში ჩარჩენის და სხვათა აზრის ზედმეტად ნაჩქარევად იგნორირებას. ეს არა მხოლოდ უარყოფით გავლენას ახდენს დემოკრატიულ გაცვლაზე, არამედ გავლენას ახდენს დემოკრატიის სულისკვეთებაზეც.

საკუთარი თავის სხვების ადგილზე ჩაყენების მცდელობა და თქვენისგან განსხვავებული აზრის გამო კამათი არამარტო მეორე მხარის გაგებაში დაგეხმარებათ, არამედ უკეთ გააცნობიეროთ რატომ არ იზიარებთ ამ პოზიციას. ეს კიდევ ერთხელ არის კარგი მიზეზი, რომ ვისწავლოთ დებატები.

ღირებულებები. მოსაზრებები და პოლიტიკური პოზიციები უცნაურად არ ჩნდება - ისინი ყოველთვის ეფუძნება ღირებულებების სისტემას. მაშინაც კი, თუ ყველას არ აქვს ერთი და იგივე ღირებულებათა სისტემა, ყველა ქმედება გამომდინარეობს გარკვეული ღირებულებითი სისტემიდან.

შეიძლება დაგჭირდეთ ჯერ ამის აღმოჩენა. ბევრი დებატები ფოკუსირებულია პრინციპებისა და ღირებულებების განხილვაზე, რაც სტუდენტებს ასწავლის როგორ გაუმკლავდნენ ღირებულებებს. ეს საშუალებას აძლევს მათ განსაზღვრონ, დაასაბუთონ და განმარტონ საკუთარი ღირებულებები, ასევე შეადარონ ისინი სხვებს. საკუთარი ღირებულებების სისტემის განსაზღვრისა და დაცვის უნარი - კარგი მიზეზია ისწავლოთ დებატები.

პასუხისმგებლობა. თუ თქვენ იცით თქვენი ფასეულობები, თქვენ ასევე შეგიძლიათ ექვემდებარეთ დააყენოთ ისინი. სხვა საკითხებთან ერთად, ეს მოიცავს მორალურ ღირებულებებს და საკუთარი სიტყვებისა და ქმედებების გამართლებას. იმისთვის, რომ იყო პასუხისმგებელი, უნდა შეგეძლოს სწორი საქმის კეთება, ეთიკურად, გარე ზეწოლის გარეშე. თქვენ უნდა გესმოდეთ ეთიკის კონცეფცია და შესაბამისად იმოქმედოთ.

კითხვების დასმისა და ღირებულებების დასაბუთების მუდმივი გამოწვევა აუმჯობესებს თქვენს დამოუკიდებელი აზროვნების უნარს და არის კარგი მიზეზი, რომ ისწავლოთ დებატები.

სრული დებატების მაგალითი

დებატები შეიძლება სხვადასხვა გზით წარიმართოს. ქვემოთ იხილავთ ქვეკითხვას ან ე.წ შეტაკებები რაც შეიძლება წარმოიშვას წინადადებასთან დაკავშირებით: „სასკოლო ფორმა უნდა იყოს სავალდებულო“.

უნიფორმა ქმნის თუ არა სადმე მიკუთვნებულობის სასურველ განცდას?

კი

როდესაც ყველა მოსწავლეს აცვია ერთი და იგივე ფორმა ეს ეხმარებათ იმის განცდაში, რომ ისინი ეკუთვნიან რაღაცას და მხარს უჭერენ კარგ სკოლას კულტურის ან სულისკვეთებას. და კიდევ უფრო მაღალი სტანდარტის დემონსტრირებით, მოლოდინები მალე იზრდება და სტუდენტები, როგორც წესი, უკეთესად და უფრო მომწიფებულად რეაგირებენ. როდესაც შეერთებულმა შტატებმა დაიწყო უნიფორმების გამოყენება საჯარო სკოლებში, იყო მრავალი ცნობა გაუმჯობესებული ქცევის შესახებ.

არა

სკოლის ფორმა ხელს უშლის მოსწავლეთა ორიგინალურ აზროვნებას. ყველა ამბობს, რომ უნიფორმა მოსწავლეებს თანასწორს ხდის, რაც ნაკლებ ბულინგის მიზეზი ხდება, მაგრამ ვინმეს ოდესმე უფიქრია იმაზე, რომ ადამიანებს სკოლაში გარკვეული ნივთების ტარება უწევთ, მაგალითად თავსაბურავი? თუ ოჯახის რელიგიურ მრწამსს არ დაემორჩილებიან, სკოლიდან ადრეულ ასაკში გარიცხავენ. არა მხოლოდ ეს, ყველა ბავშვს უნდა მიეცეს თავისუფლება, აირჩიოს ის, რაც მოსწონს და არ ჩაიცვას ის, რაც არ მოსწონს. როცა გაიზრდებიან, ვერასდროს ვერაფერზე გამოთქვამენ თავიანთ აზრს, რაც არ უნდა იყოს ეს. სასკოლო ტანსაცმლის არჩევისას ბავშვებს შესაძლოა დრო დასჭირდეთ არჩევისთვის. ამავდროულად, ისინი სწავლობენ საკუთარი თავის აზროვნებას და თავიანთი იდეების გაზიარებას მსოფლიოსთან, ისევე როგორც სკოლაში...

ჩვენ ყველას გვაქვს ინდივიდუალობის, პირადი არჩევანის და თვითგამოხატვის უფლება. თავისუფალი გამოხატვის უფლება მოიცავს იმას, თუ როგორ ვიცვამთ. ყველას იძულება ერთი და იგივე სკოლის ფორმა არღვევს (ეწინააღმდეგება) ჩვენს უფლებებს და არის უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენება. არჩევანის უფლება განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის, რომლებსაც ხშირად აქვთ საკუთარი ინდივიდუალობის გამოხატვის ან ცხოვრებისეული არჩევანის გაკეთების სხვა გზები.

გარდა ამისა, უცნობებს შეუძლიათ ბავშვებს დასცინონ. ბავშვების უმეტესობას აბსოლუტურად სძულს უნიფორმა.

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

ეხმარება თუ არა სკოლის ფორმა სოციალური უთანასწორობის თავიდან აცილებაში?

კი

მხოლოდ რამდენიმე საქალაქო სკოლას ჰქონდა პრობლემები ბავშვების „ბანდის ფერების“ ტარებით. ბევრმა მათგანმა პრობლემა მოიშორა არა უნიფორმის შემოღებით, არამედ უბრალოდ ჩაცმის კოდის შემოღებით, რომელიც კრძალავს ასეთ ბანდიტურ ტანსაცმელს და სიმბოლოებს. ფაქტობრივად, ფორმა აძლიერებს „ბანდის განწყობას“ ბავშვების გამორჩევით და სხვადასხვა სკოლის მოსწავლეების ერთმანეთის წინააღმდეგ გაყოფით. ამან შეიძლება გაზარდოს კონფლიქტები ახალგაზრდებს შორის სკოლის გარეთ, რაც გამოიწვიოს ბულინგი და ძალადობა.

არა

ფორმა სოციალური ექვალაიზერია - ის სკოლის ყველა ბავშვს თანასწორს ხდის, მიუხედავად მათი ოჯახის წარმომავლობისა და შემოსავლისა. თუ სტუდენტებს შეუძლიათ აირჩიონ საკუთარი ტანსაცმელი, მაშინ მდიდარი ბავშვები ეჯიბრებიან თავიანთი ძვირადღირებული დიზაინერული ეტიკეტების და ძვირადღირებული სნიკერების (სპორტული ფეხსაცმლის) გამოსახატავად. ღარიბი ოჯახების ბავშვებს აბუჩად იგდებენ იმის გამო, რომ არ შეუძლიათ ბევრი ძვირადღირებული ტანსაცმლის შეძენა. აშშ-ს სკოლები იყენებდნენ უნიფორმებს, რათა გადაეჭრათ სტუდენტების პრობლემა, რომლებსაც „ბანდის ფერები“ ეცვათ, თუ მათ საშუალება მიეცათ თავად აერჩიათ ტანსაცმელი. გარკვეული ფერების ან სიმბოლოების ტანსაცმელი გამოკვეთდა სტუდენტთა კონკურენტ ჯგუფებს, რომლებიც დაკავშირებულია ქუჩის ბანდებთან. ეს ხშირად იწვევდა ჩხუბს კლასში და მის გარეთ. თუ სკოლაში ყველას ერთი და იგივე ტანსაცმლის ტარება უწევს, ეს პრობლემა აღმოფხვრილია.

აუმჯობესებს თუ არა სასკოლო ფორმები ბავშვების სწავლის შედეგს?

არა

არ არსებობს ძლიერი მტკიცებულება იმისა, რომ სკოლის ფორმა ასოცირდება უკეთეს შედეგთან. აშშ-ის რამდენიმე სკოლამ გამოაცხადა უმაღლესი ტესტის ქულები მას შემდეგ, რაც მათ დაიწყეს უნიფორმის ტარება, მაგრამ უმეტესობამ შეიტანა სკოლის მენეჯმენტის სხვა ცვლილებები, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონია.

მრავალ სკოლაში უნიფორმით და მის გარეშე ჩატარებულმა კვლევებმა არ აღმოაჩინა კავშირი ბავშვების ჩაცმულობასა და სწავლის მიღწევების/შედეგების შორის.

კი

უნიფორმიანი სკოლები უკეთეს საგანმანათლებლო შედეგს იძლევა. ეს იმიტომ, რომ იქ დისციპლინა უკეთესია და ამიტომ სასკოლო გარემო აადვილებს სწავლას. იმით, რომ ყურადღება არ მიიქცევა იმის შემოწმებით, თუ რა ეცვათ სხვა მოსწავლეებს (ან რამდენად შიშვლები არიან ისინი), სტუდენტებს შეუძლიათ უფრო ადვილად გაამახვილონ ყურადღება და უკეთესად შეასრულონ ტესტები.

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

უნიფორმა პრაქტიკულია?

კი	არა
<p>უნიფორმას აქვს პრაქტიკული უპირატესობები. მოსწავლეებს არ უწევთ დროის დახარჯვა იმაზე ფიქრში, თუ რა ჩაიცვათ ყოველი სასწავლო დღის დასაწყისში. ტანსაცმელი შექმნილია იმისათვის, რომ იყოს კომფორტული და უსაფრთხო, არ ჰქონდეს გრძელი, გრძელი მკლავების, კალთების ან თავსაბურავების, რომლებიც შეიძლება დაეჯახოს (to catch on) სახიფათო აღჭურვილობას სემინარებზე ან სამეცნიერო გაკვეთილებზე. უნიფორმა ასევე ძალიან სასარგებლოა მოგზაურობის დროს, რადგან თანამშრომლებს შეუძლიათ სწრაფად დაადგინონ თავიანთი სკოლიდან ყველა მოსწავლე, იცავს მათ პრობლემებისგან და რწმუნდებიან, რომ არავინ დაიკარგება.</p>	<p>უნიფორმის ტარება ხშირად არაპრაქტიკული ან არასასიამოვნოა. დიზაინი ხშირად მოძველებული და მახინჯია. ტანსაცმელი, რომელიც განკუთვნილია ყველა ფორმისა და ზომის სტუდენტის ჩასაცმელად, არავის უხდება. სიიაფის გამო, ფორმებს ხშირად კერავენ პოლიკოტონისგან, რომელშიც ცხელა თბილ ამინდში, მაგრამ კარგად არ ათბობს ბავშვებს ზამთარში. არასასიამოვნო ტანსაცმელში გამოწყობილი ბავშვები ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ბევრს ისწავლიან.</p>

შეუძლია თუ არა სასკოლო ფორმების შემოღებას სკოლებში დანაშაულისა და ძალადობის შემცირება?

კი	არა
<p>უნიფორმების შემოღებამ შეიძლება შეამციროს სკოლებში დანაშაული, განსაკუთრებით ძალადობა და ქურდობა.</p> <p>შეერთებული შტატების რამდენიმე სკოლის დირექტორებმა განაცხადეს, რომ უნიფორმის შემოღების შემდეგ ძალადობა და დანაშაული შემცირდა. ეს ნაწილობრივ განპირობებულია უკეთესი დისციპლინით, მაგრამ ასევე იმის გამო, რომ სტუდენტები სკოლაში აღარ გამოდიან თავიანთი სასურველი დიზაინერული ტანსაცმლით ან 100\$-იანი სპორტული ფეხსაცმლით. უნიფორმა ასევე ხელს უწყობს სკოლების უსაფრთხოებას, რადგან ისინი აადვილებენ თავდამსხმელების დანახვას.</p> <p>ნებისმიერი, ვინც ფორმაში არ არის, ადვილად შეიძლება ნახოთ და შეამჩნიოთ.</p>	<p>არ არსებობს სათანადო კვლევა, რომელიც აჩვენებს, რომ ფორმების შემოღება ამცირებს დანაშაულს სკოლებში.</p> <p>უნიფორმა რეალურად შეიძლება გამოიწვიოს უფრო მეტი ძალადობა, რადგან ის მეტოქე სკოლების მოსწავლეებს ქუჩაში ან ავტობუსში ბევრად უფრო ხილულს ხდის. უნიფორმის გამო „ჩვენ და მათ“ ურთიერთობა უარესდება და შეიძლება გაიზარდოს ბულინგი და ჩხუბი სხვადასხვა სკოლის მოსწავლეებს შორის.</p>

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

საკმაყოფილოებს თუ არა ფორმები რელიგიურ და კულტურულ მოთხოვნილებებს?

კი	არა
<p>სკოლის ფორმას შეუძლია დააკმაყოფილოს რელიგიური და კულტურული საჭიროებები. იმ ადგილებში, სადაც ბავშვების დიდი რაოდენობაა სხვადასხვა წარმოშობის (მაგალითად, ბრიტანეთის ქალაქებში), ჩვეულებაა მშობლებთან და ადგილობრივ მოსახლეობასთან კონსულტაციები. მაგალითად, მუსლიმ გოგონებს შეიძლება მიეცეთ უფლება ჩაიცვან თავისუფალი გრძელი შარვალი და სკოლის ფერის ზედა კალთები ან კაზები, რომლებსაც სხვა სტუდენტები ატარებენ.</p>	<p>ბავშვების უნიფორმის ტარების იძულება შესაძლოა მათი რელიგიური და კულტურული მოთხოვნილებების იგნორირებას მოახდენს. მაგალითად, სიქჰ ბიჭები, ორთოდოქსალური ებრაელები და მუსლიმი გოგონები თავიანთ რელიგიურ მრწამსს გამოხატავენ ჩაცმულობით, ხოლო ფორმა ხელს უშლის მათ ამის გაკეთებაში. კერძოდ, სასკოლო ფორმა ხშირად არ არის საკმარისად მოკრძალებული, რათა დაფაროს ქალის სხეული მუსლიმი ქალებისთვის. რელიგიური გამოხატვის ამ თავისუფლების უარყოფამ ასევე შეიძლება გახდეს იმიჯ მიზეზი, რომ მშობლებმა აირჩიონ კერძო რელიგიური სკოლები, რაც ზღუდავს სხვადასხვა კულტურის ინტეგრაციას და შერევას. როდესაც ისლამის ბავშვებსა და სიქებს უნიფორმებს ატარებთ, თქვენ არღვევთ მათ იდენტობას და რელიგიურ კოდექსს.</p>

Are school uniforms obsolete? სკოლის ფორმა მოძველებულია?

კი	არა
<p>ძალიან ცოტა ქვეყანა გრძნობს აუცილებლობას, რომ ბავშვების უმრავლესობას სასკოლო ფორმა ჩააცვას. ძირითადად, ეს არის ბრიტანული რამ, რომელსაც დანარჩენი მსოფლიო არ იზიარებს. დიდი ბრიტანეთის გარეთ, უნიფორმირებული სკოლების უმეტესობა კერძო სკოლებია, რომლებიც ცდილობენ დაშორდნენ საჯარო განათლების სისტემას. უნიფორმა ევროპის ქვეყნებში თითქმის უცნობია, თუმცა მათ სკოლებს ხშირად აქვთ ქცევისა და სწავლების მაღალი სტანდარტები. 1990-იან წლებამდე შეერთებულ შტატებში უნიფორმა იშვიათი იყო. მას შემდეგ უნიფორმა დაინერგა აშშ-ს ზოგიერთ სკოლასა და რაიონში, მაგრამ სკოლების დიდ უმრავლესობას ჯერ კიდევ არ აქვს. ზოგიერთმა მათგანმა, ვინც მიიღო ფორმა, მას შემდეგ ისევ მიატოვა იგი.</p>	<p>სკოლის ფორმა არის ტრადიცია, რომელიც უნდა დაიცვან. ისეთ ქვეყნებში, როგორიცაა დიდი ბრიტანეთი, ბევრ სკოლას აქვს ფორმა ას წელზე მეტი ხნის განმავლობაში. ზუსტი/ფიქსირებული ჩაცმულობა შეიძლება დროთა განმავლობაში განახლდეს, მაგრამ უნიფორმის საერთო იერსახე აკავშირებს სკოლის წარსულს. მისი ტარება სკოლაში სიამაყეს უწყობს ხელს და კარგ იმიჯს უქმნის აუტსაიდერებს.</p>

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

Are uniforms a good value for the money? უნიფორმა კარგი ღირებულებაა ფულისთვის?

<p>კი</p> <p>უნიფორმა, როგორც წესი, უფრო იაფია, ვიდრე ბავშვებს აძლევს საშუალებას აირჩიონ რა ჩაიცვან სკოლაში. ახალგაზრდები იძულებულნი არიან ჩაიცვან უახლესი მოდაში და ხშირად არ აცვიათ ერთი და იგივე ტანსაცმელი. ეს ხშირად იწვევს იმას, რომ მათი მშობლები ყოველწლიურად ასობით დოლარს ხარჯავენ ტანსაცმელზე. იმის გამო, რომ ფორმა ათავისუფლებს ამ ზეწოლისგან, მშობლების საერთო დანახარჯი ჩვეულებრივ გაცილებით ნაკლებია. ოჯახებს ვისაც სჭირდებათ ფინანსური მხარდაჭერა ხშირად შეუძლიათ მიიღონ დახმარება უნიფორმის გადახდაში ან იყიდონ ისინი მეორად ვარიანტებს. ამ მიზეზით, მშობლებს ხშირად უყვართ უნიფორმა. ზოგიერთ სკოლაში ცნობიერების ამაღლების კამპანიები იწყება მშობელთა ჯგუფების მიერ.</p>	<p>არა</p> <p>უნიფორმა ძვირია და მშობლებისთვის, ძნელია თავს მისცენ ნება იყიდონ – ეს ბავშვის სკოლაში გაგზავნის გადასახადს ჰგავს. უფრო მეტიც, ბავშვებს ყოველთვის სჭირდებათ სხვა ტანსაცმელი სადამოს, შაბათ-კვირას და არდადეგებზე. სპეციალური ტანსაცმელი, როგორიცაა ფორმა, იწარმოება მცირე რაოდენობით და, შესაბამისად, უფრო ძვირია, ვიდრე ჩვეულებრივი ტანსაცმელი.</p> <p>ხშირად მათი შეძენა შესაძლებელია მხოლოდ ერთ ან ორ სპეციალიზებულ მაღაზიაში, რაც ასევე ზრდის ფასს. უნიფორმის ღირებულება ხშირად ნიშნავს, რომ მშობლებს ის არ მოსწონთ და შეიძლება გამოიწვიოს მშობლისა და სკოლის ცუდი ურთიერთობა.</p>
---	--

Do school uniforms just represent an unnecessary rule? არის თუ არა სკოლის ფორმა უბრალოდ ზედმეტი წესი?

<p>კი</p> <p>სკოლები დიდ დროს ხარჯავენ ერთიანი წესების შედგენაზე და დაცვაზე. იმის გამო, რომ ბავშვებს არ უყვართ უნიფორმის ტარება, ისინი ებრძვიან მას სხვადასხვა გზებით (როგორიცაა კალთების დამოკლება, უცნაური ფეხსაცმლისა და ტანსაცმლის ტარება, ჰალსტუხების სახალისო შეკვრა და ა.შ.). აშშ-ის სკოლები ხშირად აძლევს მშობლებს უფლებას „გამოტოვონ“ ფორმა, რაც იმას ნიშნავს, რომ მასწავლებლებმა უნდა შეამოწმონ რომელ სიაშია ბავშვი ყოველი კლასის დასაწყისში.</p>	<p>არა</p> <p>სტუდენტები ყოველთვის გაუწევენ წინააღმდეგობას სისტემას, როგორც არ უნდა იყოს ის. თუ უნიფორმის ნაცვლად არის ჩაცმის კოდი, ისინი სანაცვლოდ შეეცდებიან ამ წესების გადალახვას. მაგალითად, რამდენად მოკლეა ქვედაკაბა ძალიან მოკლე? ნებადართულია თუ არა ტოპები? და რა შეეხება ქუდეებს ან თავსაბურავებს, რომლებიც ძალიან სტუდენტის სახეს? შეერთებულ შტატებში უნიფორმის აღსრულებასთან დაკავშირებული პრობლემების უმეტესობა გამომდინარეობს იქიდან, რომ ფორმები ნებაყოფლობითია ან სტუდენტებს შეუძლიათ აირჩიონ არ ატარონ ისინი. თუ ყველას მოუწევს უნიფორმის ტარება, გაცილებით ნაკლები დაბნეულობა იქნება და წესების დაცვა უფრო სწრაფი და ადვილი გახდება.</p>
--	---

Debate Challenge B2

Youth Start Entrepreneurial Challenges

Are school uniforms better than just dress codes? სასკოლო ფორმა სჯობს უბრალო ჩაცმის კოდს?	
<p>კი</p> <p>უნიფორმის ქონა ეხმარება მოსწავლეებსა და მშობლებს წინააღმდეგობა გაუწიონ თანატოლების ზეწოლას. სკოლებში, სადაც არ არის სასკოლო ფორმა, ბავშვებმა შეიძლება იგრძნონ ჩაცმის საჭიროება, რათა მოერგონ საზოგადოებას. ხშირად ეს შეიძლება ნიშნავდეს ბევრი ძვირადღირებული და მოდური ტანსაცმლის ყიდვას, რომელსაც ოჯახი ვერ ახერხებს. ეს ასევე შეიძლება ნიშნავდეს, რომ გოგონებს აიძულებენ ჩაიცვან გამჭვირვალე ტანსაცმელი, რათა ძალიან პატარა ასაკში სექსუალურად გამოიყურებოდნენ. ეს შეიძლება მოიცავდეს მუსლიმ გოგონებსაც კი, რომლებიც ფიქრობენ, რომ უნდა ატარონ ჰიჯაბი, მაშინაც კი, თუ არ სურთ.</p>	<p>არა</p> <p>სასკოლო ფორმის ნაცვლად რატომაც არ შემოვიღოთ დრეს-კოდი? მას აქვს უნიფორმის ყველა უპირატესობა მრავალი მინუსის გარეშე. მიუხედავად იმისა, რომ უნიფორმა აიძულებს ყველა ბავშვს ატაროს ერთი და იგივე ტანსაცმელი, ჩაცმის კოდი სტუდენტებს აძლევს ფართო არჩევანს, რა ჩაიცვან. აკრძალულია მხოლოდ რამდენიმე შეუსაბამო რამ - მაგალითად, ბანდიტური ფერები, ძალიან მოკლე კალთები, ტოპები, შიშველი მხრები და ა.შ.</p>
Are uniforms a beneficial preparation for future careers? არის თუ არა ფორმა სასარგებლო მომზადებელი მომავალი კარიერისთვის?	
<p>კი</p> <p>უნიფორმის ტარება ეხმარება სტუდენტების მომზადებას სამუშაოებისთვის, სადაც ფორმას ხშირად ატარებენ. ადამიანები, როგორიცაა ექთნები, ჯარისკაცები, გამყიდველები, პოლიციელები და რკინიგზის მუშები, თავიანთი სამუშაოს ნაწილად ატარებენ ფორმას. მოსალოდნელია, რომ ბევრი სხვა მუშაკი ჩაიცვამს ფორმას/კოსტიუმს - ეს მართლაც მხოლოდ ზრდასრულთა ფორმას, მცირე არჩევანით. ისევე, როგორც ეს მოზრდილები, მოსწავლეებმაც უნდა ჩაიცვან ფორმა, როდესაც ისინი სკოლაში არიან და სამსახურში მიდიან. ბოლოს და ბოლოს, როგორც სტუდენტებს, ასევე უფროსებს შეუძლიათ გამოიცვალონ ყოველდღიური ტანსაცმელი სამუშაო დღის ბოლოს, როდესაც ისინი „მორიგეობისგან არიან“.</p>	<p>არა</p> <p>სასკოლო ფორმის ტარება არ არის კარგი მომზადება სამუშაოსთვის. მხოლოდ რამდენიმე სამუშაო მოითხოვს უნიფორმას და ბევრი მათგანი დაბალანაზღაურებადი სამსახურია და არა ის, რისკენაც გვინდა ჩვენი ახალგაზრდები მიისწრაფოდნენ. სკოლაში მათი მთავარი მისაბამი - მასწავლებლები ხომ არ არიან ვალდებული უნიფორმის ტარება. წარსულში, კარგად ანაზღაურებადი სამუშაო მოითხოვდა კოსტუმს, მაგრამ ბოლო წლებში ეს შეიცვალა და ელევანტური ყოველდღიური ტანსაცმელი ახლა ბევრად უფრო გავრცელებულია. მაშინაც კი, თუ თქვენ მოგიწევთ კოსტუმის ტარება, თქვენ მაინც გაქვთ სტილის, ფერების და აქსესუარების უზარმაზარი არჩევანი თქვენი პიროვნების გამოხატვისთვის. ეს არ ეხება სკოლის ფორმას.</p>